

Verslag Dialoogdag 10 juni 2011

“Rechten van ouders, hoe zien die er uit als hulpverlening tussenkomt?”

Deze dialoogdag was een uitnodiging op samen te denken en te komen tot een omschrijving van rechten van ouders in de Bijzondere Jeugdbijstand.

De deelnemers waren zowel ouders, als professionelen, beleidsverantwoordelijken en vertegenwoordigers van ‘verenigingen waar armen het woord nemen’.

Inhoud:

- 1. Introductie van het thema;
schetsen van de voorbereiding en voorafgaande discussiepunten.***
- 2. Voorliggende wetteksten, aangevuld met voorbeelden en vragen uit de
oudergroepen en uit getuigenissen van ouders.***
- 3. Elementen uit het debat in de verschillende dialooggroepen.***
- 4. Conclusies onder de vorm van een opsomming
‘rechten van ouders in de Bijzondere Jeugdbijstand’...***

1. Introductie van het thema; schetsen van de voorbereiding en voorafgaande discussiepunten.

Doel van de dialoogdag:

Via het debat in kleine dialooggroepen, komen tot een concrete omschrijving van ‘rechten van ouders van jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand’. We nodigen de hulpverleners uit om mee te denken ‘als ouder’, in een gezamenlijke **denk**oefening rond het thema ‘rechten van ouders en hoe ziet dat er uit als er hulpverlening tussenkomt?’.

Een dialoog voeren in 2 stappen: waarbij rechten ingevuld worden vanuit het denken als ouder, en daarna geherformuleerd worden, aangepast aan de BJB context.

Waarom?

Ouders melden dat het belangrijk is dat hun positie in de hulpverlening duidelijk is, net zoals dit door het ‘Decreet rechtspositie minderjarigen’ duidelijk is voor de jongeren.

Ouders geven hier verschillende redenen voor:

“Omdat er misschien wel rechten omschreven zijn doch ze zijn niet aangepast aan de situatie BJB.

Omdat de rechten van ouders te algemeen zijn en interpreteerbaar.

Omdat het belangrijk is dat ouders van bij de start weten waar ze staan en vaak te emotioneel betrokken zijn om zelf op zoek te gaan naar hun rechten.

Omdat rechten van ouders in BJB hetzelfde moeten zijn als rechten van ouders buiten BJB.

Omdat de relatie kind-ouder blijft en de relatie hulpverlener-kind niet. ...

Omdat ouders liever niet wachten tot het botst.”

Hoe is deze dag voorbereid?

Dit onderwerp is gegroeid vanuit de voorbereiding voor de studiedag rond het ‘Decreet Rechtspositie Minderjarigen’ (“Vier jaar werken met het decreet rechtspositie: realisaties en aanbevelingen” van 19 november 2010; georganiseerd door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in samenwerking met Inspectie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Onderwijsinspectie). Bij deze gelegenheid werd aan Ropov gevraagd om een inbreng te doen met reacties van ouders op het ‘Decreet Rechtspositie minderjarigen in de Jeugdhulp’

Tijdens de uitwisseling hierrond in de oudergroep, kwam het thema ‘rechten van ouders’ ter sprake. Ouders meldden dat het belangrijk is dat ook hun positie duidelijk is, net zoals dit door het decreet voor de jongeren duidelijk is. We kozen er daarom voor om dit thema voor te leggen op de Ropov-dialoogdag 2011.

Of de positie van ouders moet omschreven worden door extra rechten te omschrijven, werd betwijfeld. Uiteindelijk zijn er rechten omschreven, alleen is het onduidelijk hoe deze vertaald moeten worden wanneer een derde tussenkomt in een gezin. De ‘normale’ rechten zijn niet geschreven voor omstandigheden die zich voordoen binnen BJB, ze zijn ook vaag en verschillend interpreteerbaar. Onder een omschrijving van ‘rechten van ouders’ zijn we niet op zoek gegaan naar ‘nieuwe’ omschrijvingen; ook niet naar formuleringen die zich stellen tegenover de rechten van jongeren. We zijn vertrokken van de bestaande, voor iedere ouder geldende, rechten van ouders.

De bronnen waar we ons op baseerden:

- * 'Handboek Jeugdbeschermingsrecht 2010' Prof. Johan Put.
- * 'Burgerlijk Wetboek'; omschrijving ouderlijk gezag.
- * Andere belangrijke wetgeving:
 - Universele verklaring van de rechten van de mens.
 - Wet op de privacy.
- * 'Brochure decreet rechtspositie minderjarigen.' IJH
- * En: *artikel 11 bis, 6° uit Besluit van de Vlaamse regering inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand:*
"de voorziening respecteert de wetgeving en de rechterlijke beslissingen met betrekking tot de minderjarigen, de ouders en de voogdij."

Belangrijke aandachtspunten die naar voor kwamen tijdens de voorbereiding in de oudergroep:

- Eén ding staat voor de ouders in de oudergroep wel voorop als **prioritaire opdracht** in BJB, samen met ouders:

'Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit. Elk kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen. Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat.'

- Het gaat steeds over **rechten én plichten**. Ieder recht van de één zorgt er voor dat de ander de plicht heeft dit recht te respecteren. Het recht van het kind op opvoeding, huisvesting, onderwijs, vrije tijd, bescherming, een gezinsleven, brengt mee dat andere personen de plicht hebben om dit te respecteren. In die zin hebben we het in de voorbereidende gesprekken vaak over plichten gehad ook. Toch kozen we voor een omschrijving van 'rechten van ouders', verwijzend naar het Decreet rechtspositie van de minderjarige.
- Reeds vroeger werd door een aantal parlementariërs een voorstel ingediend voor een '**decreet houdende de rechtsbescherming en de inspraak van gebruikers van welzijnsvoorzieningen.**' (2001; mvr. Van den Heuvel, mvr. Ceysens, dhr Swennen, dhr. Roegiers, mvr. Becq). We willen graag deze aanzetten terug opnemen en het werk verder zetten in deze debatgroepen. Niet om tegenover de hulpverlening, of tegenover de jongeren, rechten van ouders te formuleren. Wel om meer duidelijkheid te krijgen voor ouders over hun (veranderde) positie binnen de hulpverlening. Wanneer het voor ouders duidelijk is, dat men in zijn positie als ouder blijft en zo aangesproken wordt in de hulpverlening, hebben ouders hierbij ook een beter gevoel.
- Ook binnen **Integrale Jeugdhulp** was het de bedoeling om de rechtspositie van ouders te omschrijven, zoals we kunnen lezen in de werkmap 'Decreet Rechtspositie Minderjarigen' in het document '*Decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en Memorie van toelichting.*'. In het hoofdstukje: 'naar een effectieve rechtsbescherming voor alle betrokkenen in de jeugdhulp' lezen we het volgende:

'Dit voorstel van decreet is geen eindpunt, maar een fase in een proces. Het ware wenselijk ook een duidelijk statuut voor ouders binnen de integrale jeugdhulp uit te werken.

Uiteindelijk is voor alle betrokken partners in de jeugdhulp met of zonder ouderlijk gezag duidelijkheid omtrent hun rechtspositie essentieel, met het oog op een emancipatorische en op dialoog gebaseerde jeugdhulp.'

➤ Er werd in de oudergroep ook gewezen op de formulering uit het 'Decreet Rechtspositie Minderjarigen' rond het **verminderen van het ouderlijk gezag** (stap voor stap ifv het zelfstandig worden van de jongere). Ouders melden dat dit vaak gezien wordt als 'de jongere beslist zelf' (vanaf 12 jaar kan dit gebruikt worden) en de ouder heeft geen inspraak meer. In dit soort situaties wordt vaak gekozen voor het één tegenover het ander en één van de twee wordt gevolgd (de jongere meestal..?) zonder dat het debat rond alle bezorgdheden gevoerd is.

De extra formulering 'dat het ouderlijk gezag geleidelijk aan moet verminderen' (wat we niet in het burgerlijk wetboek zelf vonden) maakt de situatie nog onduidelijker. Want wanneer wordt de jongere 'rijp' geacht? En denken ouders en hulpverleners daar op hetzelfde moment hetzelfde over? In tegenstelling tot de situatie in andere gezinnen (waar discussie en heen en weer praten normaal is bij meningsverschillen tussen ouders en pubers) gebeurt het in de hulpverlening te vaak dat ouders hun kant inbrengen, de jongere het zijne inbrengt en de hulpverlening beslist. Men krijgt niet de kans mee te groeien met de jongere, men leert niet samen beide bezorgdheden in beeld te brengen en om te gaan met meningsverschillen en bezorgdheden.

Er is een verandering in de positie van ouders wanneer ze in de hulpverlening terecht komen.

Ouders, het gezin moet zich inpassen in de hulpverlening (niet omgekeerd) dat bepaald wordt door de aanbodszijde: regelgeving, opdracht, doelstellingen geformuleerd door verwijzers en hulpverleners, het kader van de voorziening.

Ouders hebben een zekere relatie met hun kind, een emotionele band, verwachtingen, rechten en plichten.. Voorzieningen hebben een aanbod, een opdracht, een visie, regelgeving..

dit spoort niet altijd... hebben alle ouders dezelfde rechten?

Bovendien spelen allerlei emoties mee die de relatie op het moment van contact met hulpverlening bepalen. Daarom vragen we aan de hulpverleners: probeer je te verplaatsen in een situatie waarbij je als ouder in 'nesten' zit met je kind, en vraag je dan af hoe jij je als ouder zou willen behandeld zien, hoe jij de 'ouderlijke rechten' toegepast wil zien....

Enkele voorbeelden waarmee iedere ouder geconfronteerd kan worden:

- *je kind is met spoed opgenomen in het ziekenhuis; je leeft in angst; begrijpt niet goed wat je te wachten staat; je wacht....*
- *in ieder gezin komt iemand van Kind en Gezin bij iedere geboorte; ondertussen is het al je derde kind; de mevrouw geeft allerlei suggesties en je vraagt je af wat ze er mee bedoelt, wat ze in feite komt doen...of je huis wel netjes genoeg ligt, en waarom je in feite vlug zou beginnen opruimen daarvoor...?*
- *je wordt uitgenodigd voor een gesprek met de directeur van de school, nadat je zoon uit de klas gehaald werd door een medewerker van het CLB (deze informatie heb je van je zoon gekregen); je vraagt je af waarover het gaat; of de CLB medewerker er bij zal zijn; of je zoon er bij mag zijn.....*

2. Voorliggende wetteksten, aangevuld met voorbeelden en vragen uit de oudergroepen en uit getuigenissen van ouders.

Burgerlijk wetboek: [TITEL IX](#) - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 - 387
1. Een kind en zijn ouders zijn op elke leeftijd aan elkaar respect verschuldigd.

‘Respect is een recht.’ Wat kan dit betekenen?

Dat een begeleider, die van een jongere hoort dat hij contact met een ouder weigert, dit ernstig in vraag stelt en nagaat op welke manier daar verandering kan in gebracht worden

Voorbeelden:

*een ouder belt naar de voorziening...en wil zijn kind aan de lijn.....

De jongere reageert: ‘ik moet hem niet hebben’ en komt niet naar de telefoon....

* Een jongere die weigert (op vraag van de hulpverlener) iets te bespreken met de ouder, en als uitleg geeft: ‘ze was weer aan ’t zagen, en daarbij ’t zijn haar zaken niet’....

“Thuis zou je als ouder een bepaalde reactie geven...In BJB zit hier een hulpverlener tussen die door zijn reactie meebepalend is hoe dit verder loopt.”

“Als ouder zou je verwachten dat de hulpverlener er voor zorgt dat de jongere respect opbrengt voor het feit dat de ouder iets wil zeggen...”

Als hulpverlener zou je kunnen uitleggen dat de ouder recht heeft op informatie en gesprek met zijn kind en dat je dit recht moet respecteren.

“Er is vaak geen tijd voor gesprek tussen ouder en jongere, er moet niet samen gezocht worden naar een manier om rekening te houden met elkaar. Dit is heel anders dan in andere gezinnen. Op die manier knipt hulpverlening de draad door....zij beslissen....In gewone gezinnen wordt er toch ook al eens gebotst en gediscuteerd? Zeker met pubers....Hier moet elk gezin door....desnoods met steun van hulpverleners, maar men moet wel de kans krijgen om dit proces mee te maken.....”

Uit: maart 2011 Invulling vragenlijst op vraag van het project ‘Participatieve basishouding’ Integrale Jeugdhulp OVI

“Er waren gesprekken met de begeleider voor de ouders, dat ging vlot, men had het gevoel gehoord te zijn en tot een goede afspraak te komen. Hetzelfde gebeurde tussen de jongere en zijn begeleider. Dit alles kwam samen in het team, waar een beslissing viel die door niemand herkend werd. Bij de vraag van waar deze beslissing kwam, waarop die gebaseerd werd, kwam geen antwoord, het was een ‘teambeslissing’. Op die manier hadden ouders het gevoel geen vat te hebben op wat er gebeurt en hoe het verder ging gaan.” Uit: maart 2011 Invulling vragenlijst op vraag van het project ‘Participatieve basishouding’ Integrale Jeugdhulp OVI.

Burgerlijk wetboek: [TITEL IX](#) - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 – 387
2. Een kind blijft onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding.

Recht op inspraak en mee beslissen, dus....

Niet alleen recht op een stem, maar ook op een stem die meetelt. Ook tot 18/21 jaar.

Uit: voorbereiding panel studiedag "Vier jaar werken met het decreet rechtspositie: realisaties en aanbevelingen" 19 november 2010 Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Voorbeelden:

- * Een kind beslist: 'ik ga niet meer naar school'; de hulpverleners stellen een alternatieve dagbesteding voor....ouders denken er anders over.....
- * Een jongere zegt: 'kijk eens, elk jaar zat ik op een andere school (oa door overplaatsingen in BJB) en er heeft in al die jaren niemand mij tegen gehouden om dat zo maar te doen?'
- * Thuis mag de jongere niet roken, rookt hij ook niet. In de instelling mag het wel vanaf een bepaalde leeftijd....
- * En hoe zit dat met piercings? Wie beslist of de jongere dat mag hebben of niet? En tatoe's? of ander ijzerwerk.....

Burgerlijk wetboek: TITEL IX. - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 - 387

3. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Ten opzichte van derden die te goeder trouw zijn, wordt elke ouder geacht te handelen met instemming van de andere ouder wanneer hij, alleen, een daad van beheer van de goederen van het kind stelt, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen.

Vragen:

Hoe ga je om met moeder die het niet wil en vader die wel piercing, roken toelaat?

Hoe ga je om met ouders die niet dezelfde mening hebben over het al dan niet roken, piercing, tattooe....krijgen zij net als andere ouders de tijd om hierover de discussieren met elkaar en met de jongere, tijd om te groeien in ouderschap....

ofeen andere mening (hun eigen standpunt) op te leggen aan de jongere?

Zoals in 'gewone gezinnen' ook gebeurt?

Krijgen ouders in de BJB ook de kans hun kind iets te verbieden ongeacht wat de hulpverlener/de jongere er van denkt? Zit dit ingebakken in de aanpak?

Burgerlijk wetboek: TITEL IX. - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 – 387

4de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes.... bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen...

'....bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen...'

Dit is een **plicht** en een **recht** van de ouders tegelijk.....

om de jongere op te volgen is bijvoorbeeld zijn leefsituatie zeer belangrijk....

bijvoorbeeld op het ogenblik dat een jongere evolueert naar zelfstandigheid....

wie beslist of hij dit al aankan?

Wat als de jongere op kamertraining wil en de ouders vinden dit te vroeg,...

.....16 jaar is te jong zeggen ze.....

Dat er nog vele vragen leven bij ouders en ze vaak het gevoel hebben te weinig **geïnformeerd** te zijn, illustreren de volgende citaten.

Ouders willen weten:

- waarom er een tussenkomst van jeugdrechtbank gebeurt.
- waarom wordt gekozen voor een plaatsing.

- bij wie ze terecht kunnen voor verdere informatie.
- hoe lang een plaatsing zal duren (ouders moeten het vaak 'gaan uitleggen' aan anderen: de vorige school, de burens, de familie....)
- wat vertelt het dossier?
- wat zijn de redenen die leiden tot deze uitspraak?
- wat zijn mijn rechten als ouder?
- hoe moet dat met kindergeld, ziekenfonds, school....

Uit: aan de andere kant van de jeugdrechtbank, ervaringen van ouders. Juni 2007

Kan men als jongere in BJB weigeren om deel te nemen aan religieuze diensten of rituelen?

Bespreking van het voorstel tot decreet 'houdende de rechtsbescherming en de inspraak van gebruikers van welzijnsvoorzieningen. (21/05/03)

Burgerlijk wetboek: [TITEL IX.](#) - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 – 387
5.persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd.

Vragen die ouders hebben bij dit artikel:

Hulpverleners, organiseer graag meer contact.

Niet enkel om problemen te bespreken.

Ook gewoon om de evolutie te bespreken. Ook om goede dingen te zeggen.

Wacht niet tot iemand een been breekt om de ouders uit te nodigen.

Denk er aan: wàt als de hulpverlening wegvalt?

Of als de jongere 18 wordt, dan moet die toch op iemand kunnen terugvallen?

Recht op omgang en contact met de jongere; **ook als het kind niet wil een manier vinden om op afstand contact te behouden:**

⇒ ouders melden dat als de jongere geen rechtstreeks gesprek met hen wil, er geen contact is; hulpverleners leggen zich daar bij neer, ouders worden niet meer uitgenodigd in de dienst....

⇒ ouders zien het als een taak van hulpverleners om toch ouders te blijven uitnodigen, dit te melden aan de jongere en ook hen steeds opnieuw uit te nodigen; op die manier neemt hulpverlening een standpunt in tegenover de jongere.

Uit: voorbereiding panel studiedag "Vier jaar werken met het decreet rechtspositie: realisaties en aanbevelingen" 19 november 2010 Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Burgerlijk wetboek: [TITEL IX.](#) - OUDERLIJK GEZAG - artikelen 371 – 387

6. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Het strekt zich niet uit tot de goederen welke de kinderen door afzonderlijke arbeid en nijverheid verwerven, noch tot die welke hun geschonken of vermaakt worden onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de ouders daarvan het genot niet zullen hebben.

Voorbeelden, vragen waaraan ouders denken bij dit artikel:

Hoe zit dat met geld van de jongere dat op een spaarboek staat?

In een gewoon gezin weten de ouders wat op de spaarboek staat (de jongere weet het soms niet).

In BJB weten de ouders het niet, enkel de jongere.

Ouders blijven dus aansprakelijk en juridisch verantwoordelijk voor de kinderen. Er zijn verschillende voorbeelden waarbij ouders door de rechtbank aangeduid werden voor het vergoeden van schade veroorzaakt door de kinderen terwijl ze uithuis geplaatst waren...

Hoe zit dat dan? Met die verantwoordelijkheid wanneer je als ouder geen toezicht kan houden?

Is de instelling dan niet verantwoordelijk?

Kan een ouder hieraan enkel ontsnappen wanneer je onomstootbaar kan bewijzen dat de jongere niet onder je toezicht was en moet hiervoor dan telkens een rechtszaak gestart worden?

“Er werd een beslissing genomen m.b.t. schoolkeuze op basis van één gesprek van de consulent met de ouder die het hoederecht niet heeft over de jongere. Ouder die het hoederecht wel heeft, werd niet geconsulteerd over de schoolkeuze.”

Uit getuigenis uit oudergroep oktober 2009

Als vader word je vaak vergeten wanneer je gescheiden bent van de moeder. Steun en informatie gaat naar de moeder. Welke rechten heb je? Er heerst onduidelijkheid rond inspraak. Vooral wanneer er nog een pleeggezin tussen zit.

Uit: Werkpunt 1.: Informatie voor en tijdens de begeleiding
Punten uit ouderwerking 2002. (ouders over informatie betreffende de jeugdhulp.)

Burgerlijk wetboek: HOOFDSTUK V. VERPLICHTINGEN DIE UIT HET HUWELIJK (OF DE AFTAMMING) ONTSTAAN. <W 31-03-1987, art. 31>

De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind.

Bij de veronderstelling van blijvende zorg, moet er ook recht op informatie en inspraak zijn. Zeker wanneer men juridisch verantwoordelijk blijft.

Dit recht op inspraak en informatie moet een aanbod zijn dat uitgaat van hulpverleners. Men moet er niet naar moeten vragen....

Graag een recht op echte inspraak op verschillende manieren: mail, telefoon, of na de vergadering, vermits op het moment zelf bepaalde spanningen kunnen meespelen.

Ouders kunnen niet altijd direct reageren, zijn soms overmand door aanwezige professionelen, de voorbereiding die zij al deden.

Recht op eigen informatie en betrokkenheid, los van de leeftijd van de jongere. Nu leeft vaak het gevoel te moeten steunen op goodwill van jongere daar deze vanaf 12 jaar de ouders afzijdig kan houden via de hulpverlener.

‘Kind zijn van een ouder, stopt voor ouders niet op 12 jaar, zelfs niet op 18 jaar.’

‘Denk er ook aan dat ouders, als het kind naar huis komt, verder moeten gaan met beslissingen die in een dienst genomen zijn. Bv. een bepaalde school die gekozen werd in een instelling moet ook realistisch zijn als ze thuis zijn (bereikbaarheid, betaalbaarheid)...’

Er leeft het idee bij ouders dat voor de keuze voor een instelling, een school, de stem van de jongere (vanaf 12 jaar) meer doorweegt, terwijl men samspraak verwacht.

“De consulent en een begeleider van een voorziening deden de gesprekken over een schoolverandering enkel met de jongere. De ouders hadden geen inspraak. Men vraagt zich af welke rechten ouders in feite nog hebben betreffende schoolkeuze?” Uit: gerechtelijke jeugdhulp, ervaringen en vragen van ouders.

‘Jongeren die in kamertraining zijn, in begeleid zelfstandig wonen, leven niet meer thuis, maar blijven onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Ook voor financiële zorg (zeker bij BZW). Toch vallen ze ook nog onder hulpverlening. Ook hier is het nodig beslissingen die gevolgen hebben voor ouders, samen met ouders te nemen. De ouder kan immers altijd aangesproken worden hierop, als de jongere nog studeert, ook al is de jongere ouder dan 18 jaar.’

DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 12: Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet.

⇒ ouders horen vaak geen motivatie tot beslissingen en stellen zich daar vele vragen over
Uit: voorbereiding panel studiedag "Vier jaar werken met het decreet rechtspositie: realisaties en aanbevelingen"

“Positief zijn de vermeldingen (met duidelijke termijnen) wanneer met de jongere en met de ouders afspraken gemaakt worden en waarover. Het is goed dat men als ouder weet waaraan gewerkt wordt, wanneer en op welke manier men daarbij betrokken wordt.” Uit: participatieve basishouding

“De domicilie van ons kind werd bij plaatsing in pleeggezin veranderd. Wij wisten hier niks van af tot we een attest gezinssamenstelling nodig hadden voor iets en ons kind er niet meer bij vermeld stond.”
Uit getuigenis

‘Ouders melden dat ze het vreemd vinden dat men informatie van jaren geleden meeneemt in een verslag omtrent problemen met je kind. Informatie die in feite met bv. een scheiding te maken heeft die al 15 jaar geleden is (kind was toen nog een baby) waarvan men zich afvraagt wat de relevantie is van zaken die toen speelden tussen volwassenen.’

⇒ Hoe zit het met ouders die verkiezen om bepaalde mensen niet te betrekken bij de informatie en het overleg: mag een ouder opeisen om bv. geen contact op te nemen met de school? Is het hun recht om deze twee werelden gescheiden te houden (hulpverlening en school)?

⇒ In hoeverre krijgen ouders (mede)beslissingsrecht over wie bij een overleg aanwezig is? Wat te denken over de aanwezigheid van ‘context-figuren’ bv. leerkrachten, CLB, grootouders, zelfs werkgevers????...

Hoe ver gaat dat en wie bepaalt wie meepraat rond een dossier? Kan dit zonder de toestemming van ouders? En zonder aanwezigheid van ouders?

DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 16: Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.

Bescherming van het gezin is dus een opdracht van de hulpverlening.

Bescherming van het gezin en het **wedersamengesteld** gezin.

In dit kader kunnen we ook wijzen op de nood aan ondersteuning voor ouders. Deze ondersteuning is er niet alleen nodig in kader van de hulpvraag, ook in kader van hun positie tegenover hun kind dat in de BJB terecht komt, ook in kader van hun positie ten opzichte van de hulpverlening.

“In het begin wou ik advies vragen, in een gesprek van volwassenen tot volwassenen. Na een tijdje merkte ik dat dit niet zo vrijblijvend was. Ik sprak in de hoop samen te kunnen nadenken en eens te horen hoe de hulpverlener (consulent) daarmee zou omgaan. Maar ik kreeg fel de indruk dat alles wat ik zei een gevolg had. Mijn vragen en woorden werden een bewijs van het feit dat er moest ingegrepen worden. Terwijl het vaak ging over zaken die ik hoor dat in elk gezin voorkomen.

Ik ben daarna gestopt met over dergelijke dingen te spreken, voelde me niet meer veilig om een gewoon gesprek aan te gaan over opvoedingsvragen....Ik had het gevoel dat dingen die ik aanbracht om goed te doen, om mee te zoeken naar oplossingen, dat ze tegen mij gebruikt werden....”

Uit: Invulling vragenlijst op vraag van het project ‘Participatieve basishouding’ Integrale Jeugdhulp OVI.

‘Ouders komen naar de BJB, omdat ze zich machteloos voelen en geen uitweg meer zien Wanneer ze dan nog een stap achteruit zetten, is het zeker nodig alle gelegenheden te gebruiken om de band met het kind aan te houden en te verbeteren. Doch als hulpverleners zich naast de jongere plaatsen en volledig meegaan in zijn verhaal, komen ze vaak tegenover de ouders te staan.’...In principe is de Bijzondere Jeugdbijstand begeleiding voor de jongere, doch het gezin is toch ook van groot belang. Als ouders niet betrokken worden, bepaalt dit ook het beeld dat de jongere heeft van zijn ouders.’

Uit:Rechten van ouders in de BJB. Vanuit het perspectief van ouders: verwachtingen van ouders, zoals geformuleerd in getuigenissen en syntheseteksten uit de oudergroepen. December 2010

Dit recht ligt vooral gevoelig bij ouders die geconfronteerd worden met een plaatsing. Uit verschillende getuigenissen wordt duidelijk dat een plaatsing op zich al vele gevoelens oproept:

“Een plaatsing haalt het gezin uiteen. Niet alleen worden kinderen van ouders gescheiden, ze worden ook weggerukt uit de band met broertjes en zusjes. Ook voor hen is dit een harde werkelijkheid.”

“Er is een probleem van de evenredigheid van de maatregel tot het probleem. Als het gezin als natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij, recht heeft op bescherming, dan moet er toch een zware problematiek zijn vooraleer men dit gezin uit elkaar haalt.”

“Is bv. spijbelen voldoende om een gezin uit elkaar te halen? Zelfs een voorbeeld van een plaatsing in Beernem voor spijbelen? Moet de zwaarte van het vergrijp niet in overstemming zijn met de ingreep?”

WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSGEGEVENS

Recht op informatie

U hebt het recht te weten wie uw gegevens verwerkt. Wanneer iemand gegevens over u verzamelt, moet hij u daarvan op de hoogte brengen. Dat geldt voor gegevens die rechtstreeks van u zijn verkregen en voor informatie die via een derde is verkregen.

‘Hoe meer uitleg, hoe meer je iets verstaat.
Hoe meer je begrijpt, hoe beter je kan meewerken.’

Uit: boekje stemmen van ouders

‘Bij een doorverwijzing krijgen de ouders meestal geen informatie op voorhand. Ze weten bitter weinig van de dienst alvorens ze daar op bezoek gaan.

Toch is het meestal zo dat de dienst wel al uitgebreid geïnformeerd werd. ‘Je dossier gaat je voor’. Je krijgt als ouder niet de kans eerst je verhaal te doen. De hulpverleners hebben het dossier reeds gelezen en wellicht hun oordeel al gemaakt.

Bovendien weet je als ouder niet wat in dat dossier staat. Hulpverleners gaan dan voort op interpretaties van de vorige hulpverlener.’

Uit: participatieve basishouding

⇒ jongeren weten dat ze recht op inzage hebben door de brochure die ze krijgen van de hulpverleners van de eigen dienst

⇒ de meeste ouders die wij zien weten niet dat ze inzagerecht hebben, zeker niet in dossiers van consulenten; kan dat enkel via een advocaat?

⇒ ouders vragen ook informatie over de reden van tussenkomst

Ouders melden soms dat ze zich ongemakkelijk voelen bij vragen die gesteld worden of bij de aanpak in de BJB. Ook hier wordt de vraag gesteld hoe ver informatie die je toevertrouwt aan je begeleider, doorgegeven wordt naar derden.

‘Als ouder heb je soms het gevoel dat je je heel ver bloot moet geven. Hulpverleners bevragen zeer veel, ook privé-zaken. Kinderen worden soms ‘uitgevraagd’ over zaken die tussen ouder en kind zijn.’

‘Hoe jij was als kind, hoe de familieleden waren. Dit gaat te ver, want het gaat over de relatie tussen de ouder en het kind. De hulpverlener begint dan met een stamboom op te maken en dan begint het... Sommige ouders vinden dit goed, anderen niet.’

‘Waarom vragen ze naar alle ziektes voor wegloupedrag? Je wordt helemaal uitgekleeed. De hulpverlener ken ik niet als hij voor de eerste keer over de vloer komt.’

UIT : PROBLEMEN MET JE KIND EN PROBLEMEN MET DE HULPVERLENER? Oudergroep GENT 2009

‘Verslaggeving is een belangrijk onderwerp. Verslagen leggen zaken vast, gaan soms voort op interpretaties, worden zelden ingevuld of gecorrigeerd door de betrokkenen.’

‘Ik herken mezelf niet in wat in dat verslag staat’, zei mijn dochter. Wij (als ouders) kregen zelfs nooit de kans om het te lezen, voor ons is het nog steeds een vraag waarop men zich gebaseerd heeft voor bepaalde beslissingen.’

Uit: Invulling vragenlijst op vraag van het project ‘Participatieve basishouding’ Integrale Jeugdhulp OVI

WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht om vragen te stellen

U mag aan iedereen die verantwoordelijk is voor gegevensverwerking vragen of hij gegevens over u bezit. Als hij gegevens over u heeft, moet hij u vertellen: met welk doel hij deze gegevens heeft verzameld; welke gegevens hij precies heeft; en wie deze gegevens zal ontvangen.

Hoe zet je dit concreet om in iets actief dat werkt in de BJB?

Kunnen hiervoor geen afspraken gemaakt worden?

‘Wanneer een dossier doorgegeven wordt naar een dienst, weet men niet welke informatie dit bevat. Indien ouders een recht tot aanvulling zouden hebben, is er meer garantie dat ook hun visie opgenomen is in het dossier.

Ouders moeten ook weten op welke manier hun situatie voorgesteld wordt. Dit kan doordat de formulering nagevraagd wordt bij de ouders of door een apart luik dat door de ouders ingebracht wordt (zoals bij een politie p.v.).

Als ouder mag je weten welke informatie er al doorgegeven is, deze informatie moet wel nog eens bevraagd worden, of ze wel klopt.’

Uit: participatieve basishouding

WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht op rechtstreekse toegang

U heeft het recht op een afschrift van de verwerkte gegevens en alle informatie over de oorsprong van de gegevens. De vraag die de meeste mensen bezighoudt is namelijk: waar heeft deze persoon mijn gegevens vandaan?

Om het recht op rechtstreekse toegang uit te oefenen, moet u een schriftelijk verzoek met een bewijs van uw identiteit richten tot de verantwoordelijke voor de verwerking. Hij moet u binnen vijfenveertig dagen na ontvangst antwoorden.

➤ Hoe kan je dat realiseren?

Doordat men in dossiers alles door elkaar laat lopen: info van jongere, over gezin... kan men nooit de verslagen inlezen of corrigeren, want men deelt mee dat dit schending van de privacy van de andere personen zou zijn?

➤ Is hiervoor geen manier te vinden om dit wel toe te laten dat mensen hun eigen stukken inzien en kunnen corrigeren?

‘Graag weten we op zijn minst welke stukken in een dossier zitten en van waar de informatie komt. Of deze verkregen is via een getuige, of via een dienst, ... Het kan zijn dat de info gebaseerd is op interpretatie? Of gekleurd misschien door familieruzies....?’

➤ Klopt het dat als hulpverleners vertellen welke informatie anderen inbrachten over het gezin, dat zij dan de privacy van deze personen schenden? Dat is toch in tegenspraak met wat hierboven staat?

‘Als je niet weet waar de informatie vandaan komt, kan je sommige info ook niet duiden, of kan je jezelf niet verdedigen bv in een vechtscheiding kan veel gezegd worden dat in feite past in de strijd maar geen waarheid bevat....’

WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSGEGEVENS

Recht op verbetering

U kunt kosteloos onjuiste gegevens laten verbeteren of onvolledige, irrelevante of verboden gegevens laten wissen. Als de verantwoordelijke voor de verwerking niet op uw verzoek wil ingaan, kunt u een klacht indienen bij de rechterlijke instanties.

Als de verantwoordelijke uw gegevens aan derden zou hebben bezorgd, moet hij hen ook op de hoogte brengen van de verbeteringen

Je moet eerst weten dat je het dossier mag lezen, of dat je mag weten wat er in staat.

En hoe je het kan corrigeren.

Je moet weten hoe je toegang kan krijgen, dan pas kan je corrigeren.

Hoe kan dit gerealiseerd worden ?

Het dossier is vrij belangrijk vermits het gezien wordt als de basis voor beslissingen. In die zin willen ouders dat hierover geen onduidelijkheden bestaan.

“Verschillende ouders stellen zich de volgende vragen:

- *Mag ik dit dossier inkijken, of moet ik daarvoor een advocaat nemen?*
- *Wat staat er in dat dossier over mij?*
- *Waarom is een tekst van een hulpverlener (iemand die ons slechts kort kent en niet de hele situatie ziet) belangrijker dan onze inbreng?*
- *Op welke manier kunnen we als ouders ons verhaal inbrengen op de jeugdrechtbank?”*

UIT: ‘Aan de andere kant van de jeugdrechtbank, ervaringen van ouders’. Juni 2007

3. Elementen uit het debat in de verschillende dialooggroepen.

Dialooggroep 1 moderatie Arnold Pauwels, verslag Tom Raick

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

1. Een kind en zijn ouders zijn op elke leeftijd aan elkaar respect verschuldigd.
 - Een hulpverlener moet optreden als de jongere onrespectvol spreekt over zijn ouders, want een plaatsing betekent niet dat verwijten naar ouders OK zijn.
 - De basishouding moet *respect* zijn. Als hulpverleners moet men tussenkomen en jongeren en hun ouders aanspreken over dit (gebrek aan) respect. Het niet laten passeren.
 - Een hulpverlener kan met de jongere gaan verkennen waarom hij onrespectvol spreekt over zijn ouders. Misschien doet hij dit vanuit een gekwetst zijn. Vermits ouders en leerkrachten kinderen hierover aanspreken is er geen reden dat hulpverleners dit niet zouden doen. Ouders willen de inzet van de kinderen en de hulpverleners zien, al beseffen zij dat de weg lang kan zijn. Zij verwachten dus geen mirakels, wel inzet.
 - Hulpverleners moeten perspectief blijven bieden, de positie van de ouders blijven opvolgen en hen erbij betrekken. Ook al duurt het herstel soms jaren.
 - Belangrijk is om ouders te blijven informeren over hoe het evolueert met het kind, ook al gaat het slecht. Voorzieningen moeten zich hiervoor organiseren.
 - De voorziening moet de ouder in zijn ouderpositie blijven respecteren.
 - Doel: de hulpverlening werkt met het kind en de ouders aan het groeiproces om het respect te herstellen, en biedt handvatten aan om hieraan te werken.
 - Niet enkel de kinderen, ook de hulpverlening is de ouders respect verschuldigd, door transparant te werken, en de ouders het gevoel te geven dat ze hierin niet alleen staan.
 - Hulpverlening is gericht op het herstel van een respectvolle relatie tussen ouders en kinderen. Hulpverleners praten daarom met respect over ouders en kinderen.

Dit recht betekent in de BJB...

Hulpverleners moeten met het kind en de ouders aan het groeiproces werken om het respect te herstellen, en handvatten bieden aan het kind en de ouders om hieraan te werken, en ouders het gevoel te geven dat ze hierin niet alleen staan.

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

2. Een kind blijft onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding.
 - Voorzieningen moeten het schoolgaan van het kind als prioriteit nemen, want het gebeurt vaak dat men het kind volgt in het niet meer naar school willen gaan.
 - Ouders moeten gehoord worden over de schoolkeuze. Ze moeten erbij betrokken worden en zich echt betrokken voelen.
 - Een voorziening mag de positie van de ouders niet overnemen. Niet 'in de plaats beslissen', maar 'samen met de ouders beslissen'.
 - Er moet gepraat worden met de ouders over alle beslissingen die ingaan tegen hun eigen beslissingen.
 - Ouderlijk gezag is niet hetzelfde als opvoedingsverantwoordelijkheid.
 - Ouders hebben recht op inspraak, samenspraak en overleg over elke fundamentele wijziging in het leven en de opvoeding van hun kind.

Dit recht betekent in de BJB...

Hulpverlening is een tussenstation. Ouders blijven ouders.

Het ouderlijk gezag moet blijven bestaan, waarbij de hulpverlening en de ouders de opvoedingsverantwoordelijkheid delen.

De hulpverlening mag niet de positie van de ouders overnemen.

'Niet in de plaats van ouders beslissen, maar samen.'

Op die manier...

Het ouderlijk gezag kan geïntegreerd worden in de werking van de voorziening, in de mate van het mogelijke. Bvb. In plaats van kinderen algemeen toe te laten te roken vanaf 14 jaar, kan men het van de ouders laten afhangen of hun kind in de voorziening mag roken. Men krijgt dan wel verschillen tussen de kinderen, maar die verschillen maken de ouders wel voelbaar aanwezig.

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

3. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

- Het blijft belangrijk om met beide ouders te praten in echtscheidingsituaties: als het niet samen lukt, kan de HV met beide ouders apart zitten, en erna de visies proberen samen te leggen.
- Hulpverleners gaan vaak achter één ouder staan, omdat het kind wel weet bij wie hij wat kan verkrijgen, en zijn HV beïnvloedt.
- Zoveel mogelijk rekening houden met het ouderlijk gezag (bvb. als een jongere met de brommer wil rijden), maar als er onenigheid is tussen de ouders, kan met de huisregels van de voorziening laten primeren.
- Als er wettelijke aansprakelijkheid van de ouders meespeelt, moet er een akkoord zijn van beide ouders.

Dit recht betekent in de BJB...

Hulpverleners moeten inspanningen blijven doen om beide ouders te blijven betrekken en te informeren.

Informatie over mogelijke gevolgen van beslissingen is erg belangrijk.

Als de wettelijke aansprakelijkheid van de ouders meespeelt, moet er een akkoord zijn van beide ouders.

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

4. ...de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanningen en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes... bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen...

- Ouders hebben het recht en ook de plicht om informatie in te winnen over wat er met hun kind gebeurt.
- Er kan veel onenigheid vermeden worden door op voorhand goede afspraken te maken, samen met de ouders, over bepaalde keuzes m.b.t. het kind.
- Er zijn al veel voorbeelden van inspanningen van hulpverleners om de ouders op de eerste plaats te zetten...
- ...maar er is nood aan meer uniformiteit van gebundelde rechten om meer eenheid te krijgen in de beleidsvoering van voorzieningen, landelijk.

Dit recht betekent in de BJB...

Ondanks het feit dat er al veel inspanningen van hulpverleners bestaan om ouders meer op de voorgrond te krijgen, is er nood aan uniformiteit van gebundelde rechten. Deze bundel kan op beleidsniveau meer eenheid brengen in de inspanningen die van hulpverleners verwacht worden.

Dialoggroep 2

moderatie Thierry De Raedt, verslag Hilde Van Langenhove

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

5.persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd.

Ouders :

- Dit kan van situatie tot situatie verschillend zijn. Als kinderen hun ouders niet meer willen zien moet men dat respecteren, men moet ze niet dwingen, bv. bij moeilijke echtscheidingen.
- Kan tot pijnlijke situaties leiden, bv bij echtscheiding, de éne partner kan het contact verbieden met de andere ouder en het kind.
- Wat is de grens bij “bijzonder ernstig”? moeilijk om te bepalen wat té ver is.
- Vaak gaat het over feit dat mensen niet meer willen samen leven, als er geen communicatie meer mogelijk is. Communicatie bewerkstelligen is dan zeer belangrijk. Als ouder is men tevreden als men merkt dat daar aan gewerkt wordt, bijvoorbeeld via de gezinsbegeleiding. De hulpverlener kan “vertalen” wat er in het hoofd van de jongere omgaat. Men moet als ouder kunnen vertrouwen op de persoon van de hulpverlener die werkt aan herstel van de band tussen ouder en kind.
- “Als moeder ken ik mijn kind heel goed”: het is belangrijk dat er erkenning gegeven wordt aan de ouders door de hulpverlener, de competentie als ouders moet blijven gezien worden. De hulpverlener moet telkens opnieuw het aanbod doen aan de jongere om in gesprek te gaan met de ouders.
- Het is belangrijk dat er een aanspreekpersoon is, dat hier duidelijke afspraken rond zijn.
- Er is geen duidelijkheid over de rechten van de ouder. (bv kind krijgt advocaat toegewezen bij JRB, wat met de ouders?)
- Belangrijk is om een vooruitzicht te hebben, wanneer kan contact weer opgebouwd worden? Een punt om op te focussen kan houvast bieden.
- Ouders doen een oproep aan de hulpverlening om hen een grotere rol te laten spelen, pas de hulpverlening aan aan de ouders.

Hulpverleners :

- Wat is “bijzonder ernstig”?, wie oordeelt daar over? Als ouder moet je weten waar de grens ligt zodat er niet met twee maten en gewichten gewerkt wordt.
- Ouders hebben het recht om te weten welke mogelijkheden ze hebben om dit recht te behouden, ouders weten dit vaak niet, worden niet ingelicht over de mogelijkheden/alternatieven die er zijn. De hulpverlener heeft de plicht om ouders hierover te informeren!
- Een externe persoon/dienst beslist hier vaak over. Wat als de ouder beslist om het contact te verbreken of de jongere zelf?
- Een aanspreekpersoon is zeer belangrijk (cfr. kind met gezondheidsproblemen mee op kamp - ouders hebben dan graag contactpersoon), duidelijk informatie is zeer belangrijk.
- Ook al is er geen contact meer, de ouder heeft recht op iemand die je nabij staat om contact op andere manieren te laten verlopen of het contact probeert te herstellen.
- Persoonlijk contact vanuit leefgroep moet gestimuleerd worden, het is echter niet altijd zo. Het moet een evidentie zijn, alleen om ernstige redenen kan er gekozen worden om contact niet te laten doorgaan.
- Ouders die ijveren voor dit contact worden soms bekeken als “moeilijk”, de structuur van de hulpverlening, de organisatie van de leefgroep lijken op die momenten belangrijker...

- Belangrijk is dat er uitleg gegeven wordt, ga in dialoog!
- Het woordje “tijdelijk” ontbreekt in de stelling. Er moet perspectief geboden worden, wanneer kan contact dan wel?
- De motivatie ontbreekt, wat moet je doen opdat contact terug kan? Een schriftelijke verduidelijking zou helpen.

Besluit :

Informatierecht! Wie is het aanspreekpunt voor de ouders? Wat zijn alle mogelijkheden die er zijn rond contactname ?

Werken aan herstel! Blijven proberen om contact te hebben!

Als ouder heb je het recht om bijgestaan te worden.

Reacties op: Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

6. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Ouders :

- Voorbeeld : de Wi van de zoon, behoort dit tot de “gezamenlijke eigendom?”, de PC van de zoon op de kamer: heb je als ouder recht om inhoud te bekijken? Duidelijkheid ontbreekt in deze stelling, het recht op zich is onduidelijk, waar ligt de nuance? Hoe kan het ouderlijk gezag hiermee gecombineerd worden?
- Als zoon zakgeld krijgt van tehuis, heeft de ouder dan inspraak in de besteding ervan? Hoe rekbaar is dit recht? Kan je grenzen aanbrengen? Wie beslist over deze zaken? Als ouder heb je vaak geen inbreng gehad, bv piercings.
- Hoe het te gebruiken mag los staan van wie het aangekocht heeft, wie de eigenaar is.
- Er is een gemis aan informatie hierrond, er is geen duidelijkheid over dit thema. Er is ook geen inspraak van de ouders.
- Vbn. Boete van kind, ouders hadden geen toezicht, wie betaalt dan? Kinderbijslag: voor wie dient dit? Mag dan ook van de spaarboek van de jongere betaald worden? Bij echtscheiding is het beheer van de goederen nog complexer.
- Vaak frustratie tussen rechten van het kind en plichten als ouder.
- Je plicht tot toezicht als ouder blijven uitoefenen in de veronderstelling dat je weet als ouder hoe de instelling er over denkt.
- Armoede speelt ook rol in invulling van het ouderschap.

Hulpverleners :

- De dialoog moet gevoerd worden, wat ga je met je zakgeld doen bv? We moeten ook weten wat ouders willen dat er niet mee gebeurt.
- Informatie verstrekken aan ouders en hen inspraak geven is erg belangrijk.

Besluit :

- *Veel onduidelijkheid hierrond.*
- *Communicatie en openheid tussen instelling en ouders is noodzakelijk! Standpunten van mekaar kennen!*

Reacties op: Burgerlijk wetboek: VERPLICHTINGEN DIE UIT HET HUWELIJK ONTSTAAN

De ouders dienen naar evenredigheid van hun middelen te zorgen voor de huisvesting, het levensonderhoud, het toezicht, de opvoeding en de opleiding van hun kinderen. Indien de opleiding niet voltooid is, loopt de verplichting door na de meerderjarigheid van het kind.

Niet besproken.

Reacties op: DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 12: Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet.

Ouders :

- Vb. PC, brieven inkijken? Openen? Inzagerecht?
- Het is interessant om soms dieper te graven in gesprekken maar moet dat allemaal in het verslag genoteerd worden? Enkel wat relevant is, moet genoteerd worden. Men heeft begrip voor de noodzaak aan verslaggeving maar als ouder heb je het recht op inspraak hierin.
- Je recht op privacy blijft bestaan, indien je je privacy wil beschermen, wordt dit vaak negatief bestempeld.
- “willekeurige” : de hulpverlener moet uitleggen waarom iets gebeurt, heeft de ouder het recht om te vragen om bepaalde info niet door te geven aan bepaalde diensten?
- Zelfs huisbezoeken zijn inmenging : ik wil als ouder mee bepalen, mee participeren. Hulpverlening moet uitleggen waarom iets gevraagd/gedaan wordt. Ik zou als ouder het recht moeten hebben om bepaalde zaken te weigeren.
- Heb ik als ouder het recht om bepaalde methodieken te weigeren? Soms wordt dit niet gezegd uit schrik voor negatieve reacties. Dialoog en communicatie hierrond zijn weer van groot belang!
- Kunnen ouders zich verenigen zodat ze sterker kunnen staan, om grotere draagkracht en reactie te krijgen?
- Vb. pleeggezinplaatsing = uitschrijving bij ouders = kan betekenen dat je niet langer in aanmerking komt voor grote sociale woning = ernstige inmenging in privé!!
- De hulpverlener heeft de verplichting om verder uit te diepen waarom ouders iets niet of wél wil doen.
- Wat is het aanspreekpunt zonder dat ik hiervoor de instelling of de verwijzer dien te contacteren?

Hulpverleners :

- Bij hulpverlening aan huis wordt er gewerkt aan bepaalde problemen, vaak worden er echter allerlei zaken “bijgesleurd“ die niet relevant zijn. Men moet zich ervan bewust zijn dat men binnendringt in het privéleven van mensen.
- Je hebt als hulpverlener het mandaat om aan gezinbegeleiding te doen maar soms zijn de onderwerpen te verre gaand, té indringend, hulpverlener moet zich de vraag stellen hoe ver hij/zij kan gaan? Als ouders hier moeite mee hebben, benoemt men dat vaak als “weerstand”.
- “willekeurige” : de hulpverlener moet uitleggen waarom iets gebeurt. Moet verder vertaald worden in de Bijzondere Jeugdzorg. Je raakt makkelijk binnen het CBJ maar wanneer stopt het?
- Waar zit de bescherming door de wet?
- Het tempo van de ouders is belangrijk, dit moet meer gerespecteerd worden.

Besluit:

Recht op uitleg! Motivatie waarom dingen gebeuren!

Blijft bij de hulpvraag, duidelijk kader scheppen, ook over wie betrokken partij is: verduidelijking waarom en hoe?

Een “ouderrechtencommissariaat” / ombudsdienst zou interessant zijn.

Er is gebrek aan duidelijkheid.

Reacties op: DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 16: Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.

Ouders :

- Vbn: zes kinderen, 1 kind eruit : hoe kijken de andere kinderen hier naar? Vaak is er geen verduidelijking naar de andere kinderen toe.
Waar zit de concrete hulp dan van de maatschappij aan het gezin?
- Analogie met ‘brussen’werking : iets gelijkaardig oprichten voor bijzondere jeugdzorg?
- Het verhaal van de minderjarige aan de verwijzer is gekleurd, consulente is niet objectief. Een neutrale contactpersoon is nodig!. De consulente wordt vaak gezien als “van de kant van de minderjarige”. Waar is de “ouderzorg”?
- Als ouder zou je kans moeten hebben om bij leidinggevende hulpverlener te rade te gaan, de drempel moet hierbij laag zijn. Als ouder ben je bang om dingen te brengen omdat het gekaderd zal worden binnen de problematiek POS. Welke invloed heeft dit op verdere beslissingen?

Hulpverleners:

- Begrip “groepseenheid”: hier moet meer rekening mee gehouden worden, systeem gezin: alles hangt aan mekaar
- Een tussenstap ontbreekt: er zou ook een ondersteuning mogelijk moeten zijn zonder tussenkomst van het CBJ.

Dialoggroep 3 moderatie Sofie Fraeye, verslag Rebecca Defreyne

Reacties op: WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht op informatie

U hebt het recht te weten wie uw gegevens verwerkt. Wanneer iemand gegevens over u verzamelt, moet hij u daarvan op de hoogte brengen. Dat geldt voor gegevens die rechtstreeks van u zijn verkregen en voor informatie die via een derde is verkregen.

- Ouders wensen geïnformeerd te worden over zowel de positieve als de negatieve zaken in het leven van hun kinderen.
- Ouders wensen inzage in de dossiers die handelen over hun kinderen. Vaak echter stoten ze op het gebruik van vakjargon, wat leesbaarheid bemoeilijkt.
- Wanneer ouders informatie zoeken over hun eigen rechten en plichten blijken deze zeer verspreid te zijn en moeilijk vindbaar. – Kinderen en jongeren hebben DRM
- Ouders vragen ervoor te zorgen dat wat op papier gezet wordt op voorhand doorgepraat en afgetoetst wordt met de ouders.
- Het is voor ouders belangrijk om duidelijk te weten wat toegankelijk is voor hen in het dossier
- De ouders verwachten van de hulpverlener een respectvolle basishouding, ook in het verwoorden van bezorgdheden in het dossier.
- Wat ooit werd opgenomen in het dossier blijft daar altijd staan, ouders moeten zich hierover steeds verantwoorden. Het dossier mag geen strafblad worden.
- De zaken die je als mens of gezin hebt meegemaakt worden te vaak gezien/ verwoord als zwakte en niet als sterkte.
- Ouders vragen om begeleid te kunnen worden in het opvragen van hun dossiergegevens door een vertrouwenspersoon. Ze vragen ook regelmatig te bespreken wat er in dossier opgenomen werd en om dossiers regelmatig te kunnen uitzuiveren (relevantie van de gegevens) Soms is het voor ouders ook niet steeds duidelijk waar informatie vandaan komt.
- Wat zijn “objectieve gegevens”
- Wat zijn “relevante gegevens”
- Zet mensen op de eerste plaats, niet de dossiers.
- Eigenaar zijn van je eigen dossier.
- Dossier als middel en niet als doel.

Reacties op: WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht om vragen te stellen

U mag aan iedereen die verantwoordelijk is voor gegevensverwerking vragen of hij gegevens over u bezit. Als hij gegevens over u heeft, moet hij u vertellen: met welk doel hij deze gegevens heeft verzameld; welke gegevens hij precies heeft; en wie deze gegevens zal ontvangen.

- Hoe gaat de hulpverlening om met verschillende opinies binnen een gezin (bvb bij echtscheiding).
- Hulpverleners vinden het belangrijk om steeds te pogen om mensen samen aan tafel te brengen in het belang van de kinderen. Men spreekt mensen dan aan als ouder en niet als ex-partner. De rechtstreekse communicatie moet gestimuleerd worden vanaf het begin. Wanneer ouders dit niet zien zitten moet dit ook gerespecteerd worden.
- Ouders geven aan soms traag geïnformeerd te worden over zaken die over hun kinderen gaan.
- Voorzieningen erkennen het probleem, maar geven aan over onvoldoende tijd/ middelen te beschikken om hierop sneller in te gaan

- Probleem van de lange wachttijden bij het stellen van een hulpvraag: ouders hebben het gevoel dat door lange wachttijden situaties soms escaleren, waardoor meer invasieve maatregelen nodig worden.
- Bij de opstart van hulpverlening zijn er ook interventies op vlak van “gewone” gezinsthema’s (bv. rond uur van uitgaan, piercings, roken,...). Ouders merken op dat voorzieningen – via interne reglementering – vaak snelle beslissingen nemen, visie van ouders wordt hierin niet steeds gehoord. (hier is een verschil tussen ambulante en residentiële hulpverlening)
- Ouders pleiten voor veel dialoog om samen gedragen beslissingen te nemen over het kind in kwestie.
- Door veel gezamenlijke beslissingen te nemen, neemt belang van het dossier af. (ouder wordt eigenaar van het dossier)

Reacties op: WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht op rechtstreekse toegang

U heeft het recht op een afschrift van de verwerkte gegevens en alle informatie over de oorsprong van de gegevens. De vraag die de meeste mensen bezighoudt is namelijk: waar heeft deze persoon mijn gegevens vandaan?

- Soms is het voor ouders onduidelijk waar gegevens/ info vandaan komt die in het dossier staat. Anderzijds geven ouders ook aan dat zij recht hebben op privacy. Het is voor iedereen duidelijk dat belang van het kind in deze primeert.
- Info moet voorzien worden van een ruimere schets van de context, om dit correct te kunnen inschatten.
- Ouders vragen om op voorhand (bij aanvang van de HV) duidelijke afspraken te maken met wie er contact kan gelegd worden. Sommige voorzieningen werken met lijstjes.
- Ouders vinden het belangrijk om steeds inspraak te hebben over met wie er contacten zijn vanuit de HV.
- Bestaat er rangorde tussen ouders? Wie beslist wie rond de tafel kan gaan zitten (bvb bij echtscheiding) → zorgvuldige afweging is hierbij nodig.

Reacties op: WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht op verbetering

U kunt kosteloos onjuiste gegevens laten verbeteren of onvolledige, irrelevante of verboden gegevens laten wissen. Als de verantwoordelijke voor de verwerking niet op uw verzoek wil ingaan, kunt u een klacht indienen bij de rechterlijke instanties.

Als de verantwoordelijke uw gegevens aan derden zou hebben bezorgd, moet hij hen ook op de hoogte brengen van de verbeteringen

- Wet op de privacy lijkt geschreven voor feitelijke gegevens. De aard van de gegevens in een dossier binnen de HV is vaak anders.
- Ouders zijn op de hoogte van het feit dat ze correcties mogen aanbrengen in hun gegevens.
- Ouders stellen zich de vraag of hun correcties wel het probleem oplost. Blijft het stigma?
- Is de procedure voor corrigeren van gegevens steeds zo gebruiksvriendelijk?
- Taalgebruik in de dossiers is soms moeilijk.
- Het hebben van een casemanager zou een meerwaarde zijn, deze kan ondersteuning bieden bij het zich richten op de juiste personen voor info, correcties,... eventueel ook bemiddelen bij geschillen
- Voorzien in een sociale kaart voor ouders.

4. Conclusies onder de vorm van een opsomming 'rechten van ouders in de Bijzondere Jeugdbijstand'...

Burgerlijk wetboek: OUDERLIJK GEZAG

1. Een kind en zijn ouders zijn op elke leeftijd aan elkaar respect verschuldigd.

Hulpverleners moeten met het kind en de ouders aan het groeiproces werken om het respect te herstellen, en handvatten bieden aan het kind en de ouders om hieraan te werken.

2. Een kind blijft onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding.

Het ouderlijk gezag moet blijven bestaan, waarbij de hulpverlening en de ouders de opvoedingsverantwoordelijkheid delen. De hulpverlening mag niet de positie van de ouders overnemen.

3. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Hulpverleners moeten inspanningen blijven doen om beide ouders te blijven betrekken en te informeren.

Informatie over mogelijke gevolgen van beslissingen is erg belangrijk.

Als de wettelijke aansprakelijkheid van de ouders meespeelt, moet er een akkoord zijn van beide ouders.

4. ...de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanningen en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes... bij derden alle nuttige informatie hieromtrent inwinnen...

Ondanks het feit dat er al veel inspanningen van hulpverleners bestaan om ouders meer op de voorgrond te krijgen, is er nood aan uniformiteit van gebundelde rechten. Deze bundel kan op beleidsniveau meer eenheid brengen in de inspanningen die van hulpverleners verwacht worden.

5.persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd.

Besluit :

Informatierecht! Wie is het aanspreekpunt voor de ouders? Wat zijn alle mogelijkheden die er zijn rond contactname ?

Werken aan herstel! Blijven proberen om contact te hebben!

Als ouder heb je het recht om bijgestaan te worden.

6. Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.

Er is veel onduidelijkheid hierrond. Communicatie en openheid tussen instelling en ouders is noodzakelijk! Standpunten van mekaar kennen!

DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 12: Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft een ieder recht op bescherming door de wet.

Besluit: Recht op uitleg! Motivatie waarom dingen gebeuren!

Blijft bij de hulpvraag, duidelijk kader scheppen, ook over wie betrokken partij is. verduidelijking waarom en hoe?

Een "ouderrechtencommissariaat" / ombudsdienst zou interessant zijn

Er is gebrek aan duidelijkheid.

Artikel 16: Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de Staat.

Begrip "groepseenheid": hier moet meer rekening mee gehouden worden, systeem gezin: alles hangt aan mekaar; een tussenstap ontbreekt: er zou ook een ondersteuning mogelijk moeten zijn zonder tussenkomst van het CBJ.

WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSGEGEVENS.

Al deze rechten werden aanvaard als geldig en dienen gerespecteerd.

Recht op informatie: U hebt het recht te weten wie uw gegevens verwerkt. Wanneer iemand gegevens over u verzamelt, moet hij u daarvan op de hoogte brengen. Dat geldt voor gegevens die rechtstreeks van u zijn verkregen en voor informatie die via een derde is verkregen.

Zet mensen op de eerste plaats, niet de dossiers. Laat mensen eigenaar zijn van het eigen dossier. Dossier als middel en niet als doel.

Recht om vragen te stellen: U mag aan iedereen die verantwoordelijk is voor gegevensverwerking vragen of hij gegevens over u bezit. Als hij gegevens over u heeft, moet hij u vertellen: met welk doel hij deze gegevens heeft verzameld; welke gegevens hij precies heeft; en wie deze gegevens zal ontvangen.

Door veel gezamenlijke beslissingen te nemen, neemt belang van het dossier af. (ouder wordt eigenaar van het dossier)

Recht op rechtstreekse toegang: U heeft het recht op een afschrift van de verwerkte gegevens en alle informatie over de oorsprong van de gegevens. De vraag die de meeste mensen bezighoudt is namelijk: waar heeft deze persoon mijn gegevens vandaan?

Info moet voorzien worden van een ruimere schets van de context, om dit correct te kunnen inschatten.

Reactie op: Recht op verbetering: U kunt kosteloos onjuiste gegevens laten verbeteren of onvolledige, irrelevante of verboden gegevens laten wissen. Als de verantwoordelijke voor de verwerking niet op uw verzoek wil ingaan, kunt u een klacht indienen bij de rechterlijke instanties.

Als de verantwoordelijke uw gegevens aan derden zou hebben bezorgd, moet hij hen ook op de hoogte brengen van de verbeteringen

Ouders zijn op de hoogte van het feit dat ze correcties mogen aanbrengen in hun gegevens.

Er moet een gebruiksvriendelijk procedure voor corrigeren van gegevens zijn.

Het hebben van een casemanager zou een meerwaarde zijn, deze kan ondersteuning bieden bij het zich richten op de juiste personen voor info, correcties,... eventueel ook bemiddelen bij geschillen. Voorzien in een sociale kaart voor ouders.